

Dil Dedektifliği ile Şiddetin Dilini Okumak: Eleştirel Dil Farkındalığının Okul Saldırılarını Önleme Çabalarıyla İlişkisi

*Gaye Çetin*¹

Hangi arkadaş ortamında politik görüşlerinizin paylaşıldığını, hangi iş arkadaşınızla patronunuzun dedikodusunu yapabileceğinizi, hangi kuzeninizin yengenizi kışkandığını, hangi hocanın öğrenci dostu olduğunu, hangi eski sevgilinizin sizi özlediğini nasıl anlarsınız? Bunları doğrudan sormak sosyal olarak neredeyse imkansızdır. Dating uygulamasından konuştuğunuz insanın nasıl biri olduğu hakkında yaptığınız çıkarımlar neye dayalıdır? Misafirlikteyken annemizin kullandığı kelimelerden eve gidince terlik yiyip yemeyeceğimizi çocuk aklımızla nasıl anlayabiliyorduk? Şaşırtıcıdır ki, dünyada ve Türkiye'de henüz popüler olmayan fakat kendine yakın zamanda yer bulmaya başlayan bir bilimin icraacılarıyız, yani dil dedektifleriyiz.

Bu yazar, Türkiye'nin küçük bir köşesinde kuir ve nöroçeşitli olarak büyüdüğü için çevresindeki insanların hangi kelimeleri hangi tonla kullandıklarını ve cümlelerinin hangi bağlamlarda değiştiğini dikkatle inceleyerek 29 yaşına kadar kendisini getirmeyi başarmıştır. Bu yazıyı yazarken hem bunun gururunu hem de korkusunu yaşıyorum çünkü durumun vahameti yüzüme çarpıyor. Dört yaşındaki Gaye'nin sevilme, normal ve uyumlu görünmek için yapmaya başladığı ve bir daha hiç bırakmadığı zihinsel analizin aslında bir bilim dalının konusu olduğunu öğrendiğimde ne hissettiğimi tahmin edebilir misiniz, bilmiyorum. Ama belki bu yazıda kullandığım ifadelerden çıkarabilirsiniz.

Adli dilbilim (forensic linguistics) alanı, dilin suç ile ilişkili durumlarda ve yasal platformlarda nasıl kullanıldığına bakarak konuşanın profilini çıkarmayı amaçlayan bir dilbilim alt alanıdır (Coulthard et al., 2016). Türkiye'nin geleneksel ve baskıcı bir köşesinde büyümüş kuir bir eğitimci olarak, dil dedektifi olmanın ve dil dedektifi olmayı öğretmenin özellikle çocuklar, gençler, kadınlar ve kuir öğrenciler (ve yetişkinler) için hayati anlam taşıdığını gözlemledim ve

¹ gayescetin@arizona.edu

deneyimledim. Konuşma biçimimizin ve kullandığımız kelimelerin şiddete yönelik tutum ve eğilimlerimize ilişkin ipuçları taşıyabileceği göz ardı edilemez.

Türkiye’de eğitim sistemi içinde öğrencilerin maruz kaldıkları ve kullandıkları dil; eşitlik, adalet, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, kadın düşmanlığı, ekonomi, en geniş anlamıyla politika ve şiddet hakkındaki düşüncelerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla bir tür tersine mühendislik yaparak öğrencilerin söylediklerinden, kullandıkları kelimelerden ve söylem biçimlerinden hareketle dünyayı nasıl anlamlandırdıklarına ilişkin aydınlatıcı çıkarımlarda bulunabiliriz.

Türkiye’deki sınıfların dilsel manzarası; kuirfobik ve mizojinik söylemler, cinsiyetçi şakalar, küfürler ve incel söyleminin yaygın ifadeleriyle şekillenebilmektedir. Öğrenciler bu dilsel ortamlar içinde yalnızca kelimeleri değil; kimin değerli, kimin gözden çıkarılabilir ve kimin yaşadığı acıların şaka konusu edilebilir olduğunu da öğrenirler. Bu nedenle gelecekte ortaya çıkabilecek şiddet ve ayrımcılık olaylarını önlemenin yollarından birinin, hâlihazırda bu sınıflarda kullanılan dili problematize etmek olduğuna inanıyorum.

Hem yüz yüze hem de çevrimiçi ortamlarda farklı grupların kullandığı dili ciddiye almak ve kullanılan kelimelerin, ifadelerin ve söylem örüntülerinin konuşan kişiler hakkında önemli ipuçları taşıyabileceğini göz önünde bulundurmak gerekir. Üstelik bu sorumluluk yalnızca marjinalleştirilmiş ya da marjinalleştirilmeye açık grupların üstlenmesi gereken bir yük değildir; eğitimcilerin ve politika yapıcılarının da bu konuda bilinçli bir yaklaşım geliştirmesi ve bunu eğitim ortamlarına taşıması gerekmektedir.

İncel ideolojilerinin ve okul saldırılarının görünürlük kazandığı bir ortamda, eğitimcileri ve öğrencileri bu tür kırmızı bayrakları fark etme ve dilsel sinyalleri eleştirel biçimde değerlendirme konusunda eğitmek, erken müdahale açısından hayat kurtarıcı olabilir. Müfredatlara adli dilbilim (forensic linguistics) perspektifinden beslenen içerikler eklemek; önce eğitimcileri, ardından öğrencileri birer “dil dedektifi” olmaya teşvik etmek bu açıdan değerlidir. Böyle bir yaklaşım, öğrencilerin maruz kaldıkları meme’leri, reel’ları, sembolleri, yazılı metinleri ve konuşmaları eleştirel bir gözle incelemelerini; bunların taşıyabileceği ayrımcı, nefret temelli ya da şiddeti normalleştiren söylemleri fark etmelerini sağlayarak erken müdahale olanaklarını güçlendirebilir (Carreau, 2019).

Nisan 2026’da Türkiye’de, ülke bağlamında görece yeni bir olgu olarak değerlendirilebilecek iki okul saldırısı yaşandı. 14 Nisan 2026’da Ömer Ket (19) tarafından gerçekleştirilen saldırıda 16 kişi yaralandı; yaklaşık 28 saat sonra Kahramanmaraş’ta İsa Aras Mersinli’nin (14) gerçekleştirdiği saldırıda ise 9 kişi hayatını kaybetti, 13 kişi yaralandı (Yılmaz, 2026). Her iki olayın ardından failerin bilgisayarlarında saldırıları önceden planladıklarına işaret eden çeşitli kanıtların bulunduğu bildirildi. Ayrıca her iki failin de tehdit içerikli mesajlar yazdığı ve şiddeti teşvik eden çevrimiçi topluluklarla bağlantılı olduğu öne

sürüldü. İkinci failin ise inceleme ideolojisinden etkilendiğine ilişkin bulgular bulunduğu belirtildi.

Bu saldırganların motivasyonlarına ilişkin pek çok şey yazıldı; biz de bunların bir kısmını okuduk. Bu yazıyı yazmak için, ruh sağlığımı ne kadar olumsuz etkileyeceğini bilsem de yazılanları yeniden okudum; siz de araştırabilirsiniz. Okuduklarımdan özünde şunu görüyorum: Genç bir erkeğin kendisine neleri hak gördüğü, ruh sağlığının toplumumuzda yeterince ciddiye alınmamasının sonuçları ve içinde bulunduğumuz politik ve teknolojik ortamın, hâlihazırda kendisiyle ve yaşamıyla sorun yaşayan genç erkekleri, başkalarının yaşamları üzerinde söz ve hatta hak sahibi olduklarına inandıran çevrimiçi topluluklara nasıl sürükleyebildiği.

Bir erkeğin hayatındaki başarısızlıkların ve eksikliklerin sorumluluğunu almak yerine başkalarına yüklemeyi öğrenmesi, sonra da her ortamda bunun zemini sağlandığı için bunu tekrar üretmesi yüzyıllardır süregelen. 1700’lerde dahi kadınlardan yalnızca var oldukları için nefret eden, kadınlarla cinsel ilişki kuramamalarının sorumluluğunu yine kadınlara yükleyen ve onları bu nedenle nefret edilmesi gereken varlıklar olarak gören erkeklerin yazılarına rastlamak mümkündür (Doyle, 2019). Dahası, günümüz patriyarkal yapılarının ve toksik maskülenlik biçimlerinin sömürgecilikten miras kalan güç ilişkilerinden bağımsız düşünemeyeceği de ileri sürülmektedir. Bu noktada kolonyalite kavramı, sömürgeciliğin resmi olarak sona ermesinden sonra dahi varlığını sürdüren güç, bilgi ve toplumsal hiyerarşi biçimlerini anlamak açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır (Lonikar, 2025, s. 20). Ancak bu tarihsel ilişkinin başlangıç noktasını belirlemek yazının tezi değildir. Türkiye’de yaşanan okul saldırıları, günümüzde manosphere (kendini genç erkeklere rol model, fanatiklerini de dijital topluluk olarak pazarlayan, sözüm ona sosyal medya fenomenlerinin yarattığı cinsiyet eşitliği ve feminizmin erkeklerin haklarına zarar verdiğini agresif şekillerde ifade eden ve erkeklerin "adamın hası" (real man diye pazarlıyorlar, altındaki anlamdan dolayı bu şekilde çevirdim) olmaları için şiddet dolu tavsiyeler veren dijital alanlar) olarak adlandırılan çevrimiçi ekosistemin ("What is the manosphere and why should we care?," 2025) önemli bir parçası olan inceleme kültürünü daha yakından inceleme gereksinimini ortaya koymaktadır.

"İncele" kavramı, en basit haliyle, kadınlarla cinsel ve sosyal ilişki kuramadıklarını düşünen erkeklerin bu durumdan kadınları ve özellikle feminizmi sorumlu tuttıkları; kadınları erkeklerden aşağı gören ve en önemlisi, kadınların kendilerine seks "borçlu" olduğuna inandıkları bir düşünce biçimini ifade etmektedir (Tanış, 2024). Ancak bu tanım, günümüzde inceleme kültürünün ulaştığı ideolojik yapıyı açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Nasıl ki toplumsal eşitsizlikler tek bir kimlik veya ayrımcılık biçimi üzerinden işlemiyorsa, inceleme kültüründe de kadın düşmanlığının ırkçılık, homofobi, zenofobi ve şiddet yanlısı söylemlerle kesişebildiğini görüyoruz. Kendilerine hak gördükleri cinsel ilişkiyi yaşayamadıkları için mağdur edildiklerine ilişkin inancın yanı sıra ırkçı,

homofobik ve zenofobik söylemler ile şiddetin meşrulaştırılması da bu kültürün önemli bileşenleri arasında yer almaktadır (Lonikar, 2025).

Bu ekstrem mizojini kültürünün radikalize ettiği ve birçok insanın zarar görmesine yol açan saldırıları işleyen failer hakkında yazmak öyle uzun sürer ki ancak başka bir yazının konusu olabilir. Bu yazının kapsamında altını çizmek istediğim nokta, bu ideolojinin kendisine ait bir dili olduğu ve dahası, bu kültüre maruz kalmadan önce dahi kolayca etkilenecek olan özellikle genç erkeklerin kendilerine ait bir dili olduğudur. “İncel” kelimesinin kendisini incelediğimizde dahi bu ideolojinin temel varsayımlarına ilişkin önemli ipuçları elde edebiliriz. Kelime, İngilizce involuntary celibate ifadesinin kısaltılmasıyla oluşturulmuştur ve Türkçeye yaklaşık olarak “istemsiz bekâr” ya da “istemsiz olarak cinsel ilişkiden yoksun kişi” şeklinde çevrilebilir. Burada özellikle involuntary (istemsiz) sözcüğü önemlidir: Kişinin içinde bulunduğu durumun kendi tercihi olmadığına ilişkin bir anlam taşır. Celibacy ise geleneksel olarak dinî inançlar veya kişisel tercihler nedeniyle cinsel ilişkiden ve/veya evlilikten uzak durmayı ifade eder. Dolayısıyla “incel” sözcüğünün kuruluşunda bile isteğe bağlı bir pratiğin “istemsiz” bir yoksunluk olarak yeniden anlamlandırılması dikkat çekmektedir.

Bir dil dedektifi olarak, sadece “incel” kelimesine bakarak 30 saniye içinde dört çıkarım yapabiliyorum:

- 1) “İstemsiz” (involuntary) sözcüğü, kişinin içinde bulunduğu durumun kendi tercihinden değil, dışarıdan gelen bir engelden kaynaklandığı izlenimini yaratıyor.
- 2) “Celibacy” ise aslında kişinin dini, etik ya da kişisel nedenlerle cinsel ilişkiden uzak durmayı seçmesini anlatan bir kavram. Bunun involuntary ile bir araya getirilmesi dikkat çekici: Bir seçim olarak düşünülen “celibacy”, burada kişinin elinden alınmış bir hak ya da kendisine verilmemiş bir şey gibi kuruluyor. Bu dil, incel söyleminde sıkça karşımıza çıkan hak edilmişlik (entitlement) duygusunu da düşündürüyor.
- 3) Bu iki uzun kelimenin “incel” gibi kısa ve kolayca dolaşıma girebilen bir sözcüğe dönüşmesi de önemli. Kısaltma, kavramın gündelik dile sızmasını, tekrar edilmesini ve zamanla sıradanlaşmasını kolaylaştırıyor.
- 4) Türkçede kullanılan “istemsiz bekâr” karşılığı ise başka bir anlam kaymasına yol açıyor. Celibacy doğrudan “bekârlık” demek olmadığı için bu çeviri, kavramın cinsellik ve cinsel hak görme etrafındaki anlamını geri plana iterek incel kültürünün taşıdığı ideolojik yükü hafifletebiliyor.

Okuyuculara şunu sormak isterim: Hayatınızda ilk kez “istemsiz bekâr” ifadesini duysaydınız, aklınıza kadın düşmanlığı, cinsel hak görme ya da şiddetle ilişkilendirilen incel kültürü gelir miydi?

Bu çıkarımları okuyucuyla paylaşmamın sebebi, aslında hepimizin bu tür çıkarımları günlük hayatta yaptığını yinelemek. Bu tür bir analizin temelinde, söylemleri olduğu gibi kabul etmemek ve sürekli sorgulamak yatıyor. Genç ama artık idealist olamayan bir eğitimci olarak, hem eğitimcilerimize hem de öğrencilerimize bu tür bir sorgulamayı aşılamanın imkânsız olmadığına inanıyorum. Bu sorgulamayı eğitim yuvalarında günlük hayatın bir parçası hâline getirmek; kız öğrencileri, külr öğrencileri ve zorbalığa uğrayan öğrencileri güvende tutmanın da bir parçası olabilir.

Öğrencilerin ağzından ya da kaleminden çıkan seksist, homofobik veya şiddet yanlısı; grup içi fanatizmi besleyen ve grup dışındaki herkesi dışlayan söylemlere sistematik biçimde müdahale etmek, küçük zorbalık olaylarından daha ciddi şiddet biçimlerine kadar pek çok olayın önlenmesinin bir parçası olabilir. Otomatik olarak hangi söylemleri kabul ettiğinizi düşünün ve üç günlüğüne bunları sesli biçimde sorgulayın; nasıl derin konuların açıldığını göreceksiniz.

İnsanlar olarak inançlarımızı ya da içinde bulunduğumuz topluluğun normal kabul ettiklerini dilimize taşıyoruz. Bu yüzden yalnız, mutsuz, kendini güvende hissetmeyen ve kendine bir yer arayan genç bir erkek, sırf birine ya da bir yere ait olmak için en zehirli toplulukların içine düşebiliyor. Ve bazen bir topluluğa ait olmaya başladığımızın ilk işareti, onun dilini konuşmaya başlamamız oluyor.

Dünyada da var olan bu şiddet problemleriyle başa çıkmak için eğitimcilere yönelik önleme eğitimleri, özel olarak hazırlanmış müfredatlar, öğrencilere içinde bulundukları gruplar hakkında farkındalık kazandırmaya yönelik çalışmalar ve ebeveynlere hem çocuklarının çevrimiçi varlıklarını ve hareketlerini takip etme hem de şiddet eğilimine ilişkin işaretleri tanıma konusunda eğitimler sunan birçok kurum ve kuruluş bulunmaktadır. Bu kurumlar aynı zamanda ücretli ve ücretsiz materyaller de hazırlamaktadır (Martin, 2025; Incels: A guide for those teaching year 10 and above, 2026). Türkiye'nin eğitim sistemine ve toplumsal bağlamına uygun kaynakların hazırlanmasının ne kadar önemli olduğu açıktır. Bu tür aşırılık yanlısı (extremist) tehditlere hazırlıksız olmanın bedelini ağır bir şekilde ödüyoruz. Şiddet ve ayrımcılık içeren öğrenci davranışlarını birbirinden bağımsız, tekil olaylar olarak ele almak, bugün bir eğitim kurumundaki herkesi savunmasız bırakmaktadır.

Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisinin, eğitim politikası yapıcılarının, okul yönetimlerinin ve yükseköğretim kurumlarının bu tehditlere karşı önleyici planlar, eğitimler ve kaynaklar hazırlaması gerekmektedir. Bu denli ağır kişisel gizlilik ihlallerine yönelik açık ve caydırıcı yaptırımların bulunması elzemdir. Aynı zamanda bu sorunların kamusal düzeyde görünür hâle gelmesi için gazetelerin ve haber programlarının konuya daha fazla yer vermesi de toplumsal farkındalığın gelişmesine katkı sağlayabilir.

Bu iyileştirmeler sağlanana kadar, her gününü öğrencileriyle geçiren öğretmenlerin neler yapabileceği üzerine fikirler üretmek bu yazının ikinci

amacıdır. Hak ettiği ücreti alamayan, politik ve sosyo-ekonomik nedenlerle türlü streslerle baş etmek zorunda bırakılan, toplumsal ve mesleki saygınlığı sistematik olarak azaltılan bu zorlu mesleği icra eden Türkiye’deki öğretmenlere (Kocar & Seki, 2026) yeni bir külfet yüklemekten, hemen uygulamaya koyabilecekleri fikirler sunmanın daha doğru olduğuna inanıyorum.

Bu fikirlerin temelinde farkındalık kazanmak ve kazandırmak yatmaktadır. Örneğin, kendisinden sürekli heightcel diye söz eden bir öğrenciyi duyduğunda öğretmenin, bu ifadenin boyunun yeterince uzun olmaması nedeniyle cinsel ve romantik ilişki kuramadığına inanan kişilerin kullandığı bir terim olduğunu bilmesi gerekir. Benzer şekilde, “kırmızı hapı içmekten” söz eden bir öğrencinin de kadınların toplumda erkeklerden daha avantajlı olduğu düşüncesinin yer aldığı belirli bir söylemsel dünyaya gönderme yaptığını fark edebilmelidir. Bunlar ilk bakışta gençler arasında kullanılan sıradan internet ifadeleri gibi görünebilir; ancak taşıdıkları ideolojik anlamları bilmek, öğretmenin duyduğu dili farklı bir gözle değerlendirmesini sağlar. Türkiye’de görev yapan öğretmenlerin bu konuda bilgi ve farkındalık sahibi olması özellikle önemlidir; çünkü ülkemizde yalnızca Ocak–Temmuz 2026 arasında kayıtlara geçen 231 kadın cinayeti erkekler tarafından işlenmiştir (“Yılın ilk yedi ayında 231 kadın erkekler tarafından katledildi,” 2026).

Bu bağlamda, incel ideolojisini ve mizojinist düşünceleri çağrıştıran söylemleri fark etmek ve bunları otomatik olarak “geleneksel Türk kültürü”ne ya da “gençlik dili”ne yormamak, sınıfı daha güvenli bir ortam hâline getirmenin ilk adımlarından biri olabilir. Bu nedenle öğretmenlerin, çevrim içi ortamlardan sınıfa taşınan aşırılık yanlısı, şiddeti yücelten ve incel ideolojisini besleyen dilsel işaretleri tanımaları ve bu ifadelerin hangi söylemsel dünyalara ait olduğunu bilmeleri öncelikli olmalıdır.

Okul saldırganlarının motivasyonlarını, öfkelerinin kaynaklarını, aile hayatlarını, psikolojik iyi oluşlarını, eğitim düzeylerini ve daha pek çok özelliklerini ayrıntılı biçimde inceleyen birçok bilimsel çalışma bulabiliriz. Günümüzde dünya çapında yürütülen bu çalışmalara yeni bir inceleme alanı daha eklendi: faillerin yazılı iletişimlerinde kullandıkları dil. Manifestolarında, mesajlarında, geride bıraktıkları mektuplarda ve diğer yazılı materyallerde yalnızca ne söyledikleri değil, nasıl söyledikleri de inceleniyor. Bu çalışmalar, şiddet niyetinin ve önceden yapılan planların kimi zaman tekrar eden dilsel örüntülerden sızabildiğini gösteriyor. Örneğin Duong (2020), faillerin kullandıkları dilde narsisizm, paranoya, intihar düşüncesi, intikam ve şöhret arayışının yanı sıra tehdit altında algılanan erkekliğe ilişkin tekrar eden söylemler tespit etmiştir.

Aşırılık yanlısı genç erkeklerin incel kültüründen etkilenecek okul saldırganına dönüşebilme ihtimalini bu yazıda ele almamın nedenlerinden biri, bu iki zihniyetin birbirinden hiç de uzak olmamasıdır. Üstelik incel kültürüne ait bazı terimler artık ana akım medyaya ve gündelik dijital dile de sızmış durumdadır. Bu nedenle bir meme ya da reel’da gördüğü için sınıf arkadaşına “Stacey” diyen bir

öğrenciyi otomatik olarak “inel” diye profillemek doğru olmaz. Dili tanımak, onu kullanan öğrenciyi hemen etiketlemek anlamına gelmemelidir. Öğrencilerin sosyal medya içeriklerini sorgulamadan tüketmelerinin ve bu dili anlamını düşünmeden kullanmalarının önüne geçmenin yollarından biri, bu içerikleri sınıfa getirerek öğrencilerle birlikte analiz etmek ve dijital kültür farkındalıklarını geliştirmektir. Öğrencilerle neyin şaka, neyin ayrımcılık, tehdit ya da şiddet olabileceğini kendi yaşamlarından örnekler üzerinden tartışmak da önemli bir farkındalık aracı olabilir (Öztürk et al., 2025).

Bildiğim kadarıyla, Türkiye’de okul saldırılarını adli dilbilim açısından inceleyen bir araştırma henüz bulunmamaktadır. Böyle çalışmaların Türkiye’de yapılmasının gerekliliğine inansam da bunu büyük bir çekinceyle öneriyorum. En büyük kaygım, politik olarak muhalif ya da hâlihazırda marjinalleştirilen öğrencilerin bu tür çalışmalar aracılığıyla profillenerek daha fazla zarar görebileceği bir ortam yaratılmasıdır. Bir okul saldırganının kolaylıkla tanımlanabilecek tek ve belirli bir profili yoktur. Bu nedenle ülkemizde yapılacak profillemeye çalışmaları, “potansiyel saldırganı belirleme” amacı altında politik amaçlara hizmet edecek biçimde kolaylıkla kullanılabilir; kuir öğrenciler, ruh sağlığı sorunları yaşayan öğrenciler ya da politik olarak muhalif öğrenciler için yeni bir baskı aracına dönüşebilir. Dili ciddiye almak ile dili öğrencileri fişlemenin bir aracına dönüştürmek arasında çok önemli bir sınır vardır. Tam da bu çekince nedeniyle, öğrencileri “riskli” olarak sınıflandırmaya çalışmak yerine, öncelikle sınıf içinde uygulanabilecek ve temellerini eleştirel pedagoji ile kuir pedagojiden alan bazı yöntemleri bir araya getirdim.

- 1) Sınıfta görüş ile gerçek arasındaki farkı tartışmak ve doğruluk kontrolünü (fact-checking) uygulamalı olarak öğretmek.
- 2) Sınıfta kullanılan dili öğrencilerle birlikte derlemek ve güç ilişkileri ile şiddet açısından analiz etmek.
- 3) Homofobik veya mizojinist bir Türkçe deymi veya sosyal medyada gezen bir meme’i sınıfa getirip güç ilişkileri açısından değerlendirmek.
- 4) Okul saldırıları, inel ideolojisi, homofobi ve mizojini hakkında öğrencilerin ne bildiklerini öğrenmek ve yanlış bilinen doğruları sınıf içerisinde grup araştırmalarıyla ve kanıtlarla düzeltmek.
- 5) Öğrenciler için ulaşılabilir ruh sağlığı, fiziksel sağlık ve güvenlik kaynaklarını derlemek ve bu kaynaklardan ne zaman ve nasıl yardım alabileceklerini öğretmek.
- 6) Kuir öğrencilerin varlığını olağanlaştıran, nötr ve kapsayıcı bir dil benimsemek.
- 7) Şiddet veya tehdit içeren söylemleri duyulduğu anda açıkça adlandırarak müdahale etmek; ciddi bir risk söz konusu olduğunda okulun ilgili bildirim ve

güvenlik prosedürlerini izlemek ve mevcut olası kanıtların korunmasını sağlamak.

8) Mizojinist, homofobik ya da şiddeti yücelten bir dil kullanıldığında, önceden belirlenmiş ve gerekçesi herkes tarafından bilinen sonuçları tutarlı biçimde uygulamak.

9) Sınıfta ortaya çıkan kırmızı bayrak (red flag) anlarını eleştirel pedagojinin sunduğu araçlarla bir öğrenme fırsatına dönüştürmek.

10) Türkiye’de çoğu zaman şaka olarak görülen ama öyle olmayabilecek söylem ve ifadelerin üzerine gitmek, öğrenciyle birlikte kullanımını sorgulamak.

Bu yöntemleri, yabancı ülkelerin eğitim sistemleri için hazırlanmış materyallerden derleyerek adapte ettim. Bunlar yalnızca birer başlangıç noktasıdır. Ancak rutin hâline geldiklerinde, bir okul yılı içinde öğrencilerin dili kullanma, sorgulama ve karşılaştıkları söylemleri değerlendirme biçimlerinde önemli değişimler yaratabilir. Türkiye’deki öğrencilerinin ve öğretmenlerinin zor koşullara hızla uyum sağlama becerisinin, onları daha fazlasına katlanmaya zorlamak için değil, uzun vadede güçlendirecek çabalar için kullanılması gerektiğine inanıyorum. Bir dil dedektifi öğretmen, sınıfındaki öğrencileri dil dedektifi haline getirebilir, onlara sorgulamayı öğretebilir. Bu sorgulamanın sonucunda hayatlar bile kurtarılabilir.

Bir dil dedektifi öğretmenin sınıfında büyük bir ek yük gerektirmeden uygulayabileceği, ancak uzun vadede önemli değişimler yaratabileceğine inandığım bazı fikirleri paylaştım. Mustafa Kemal Atatürk’ün “Öğretmenlik ömür boyu sürecek bir öğrenciliktir” ve “Okul genç dimağlara, insanlığa hürmeti, millet ve memlekete muhabbeti, şeref-i istiklâli öğretir” sözlerini hatırlayarak, Türkiye’deki öğretmenlere ve öğrencilerimize olan inancımı yinelemek istiyorum. Dili fark etmeyi, sorgulamayı ve gerektiğinde ona müdahale etmeyi birlikte öğrenebiliriz. Çünkü bazen bir öğretmenin duyduğu tek bir kelimeyi ciddiye alması bile çok şeyi değiştirebilir.

Kaynakça

- Carreau, K. (2019). *"I'm NOT A MONSTER": A Corpus-Based Genre Analysis of School Shooter Notes* [Unpublished doctoral dissertation]. Carleton University.
- Coulthard, M., Johnson, A., & Wright, D. (2016). *An introduction to forensic linguistics: Language in evidence*. Routledge.
- Deepfake TikTok videos targeting school staff investigated*. (2026, February 16). BBC Breaking News, World News, US News, Sports, Business, Innovation, Climate, Culture, Travel, Video & Audio. <https://www.bbc.com/news/articles/clyze77xvdgo>
- Duong, H. (2020). *A Linguistic Analysis of Mass Shooter Journals, Diaries, Correspondence and Manifestos* [Unpublished master's thesis]. The University of Alabama.
- Incels: A guide for those teaching year 10 and above*. (2026, 8 Temmuz). Educate Against Hate. <https://www.educateagainsthate.com/resources/incels-a-guide-for-those-teaching-year-10-and-above/>
- İnternetin karanlık yüzü: Incel tehlikesi! Toplumsal şiddet sarmalı hızla yayılıyor*. (2026, July 1). A Haber. <https://www.ahaber.com.tr/ozel-haberler/2026/07/01/internetin-karanlik-yuzu-incel-tehlikesi-ve-toplumsal-siddet-sarmali>
- İçişleri Bakanlığı'ndan Tarihi 'Incel' Raporu: Dijital Mecralardaki Karanlık Yapılanma Deşifre Oldu*. (2026, 12 Mayıs). Aydınlık. <https://www.aydinlik.com.tr/haber/incel-nedir-icisleri-bakanligi-sosyal-medya-raporu-incel-turkiye-yapilanmasi-discord-576651>
- Kocar, M. S., & Seki, T. (2026). Buffering teacher distress: Co-worker support and psychological capital as protective resources. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 16(81), 406-417. <https://doi.org/10.17066/tpdrd.1806289>
- Lonikar, A. (2025). *Why Men Join the Incel Community: A Thematic Analysis* [Doktora Tezi]. <https://aura.antioch.edu/etds/1199?>
- Martin, A. (2025, March). *Responding to the incel ideology*. Confidence in Safeguarding | Safeguarding Network. <https://safeguarding.network/content/responding-to-the-incel-ideology>
- Tanış, E. (2024). *Tüm yönleriyle incel'ler: Türkiye'de nasıl örgütlendiler?* Medyascope. <https://medyascope.tv/2024/10/09/tum-yonleriyle-inceller-turkiyede-nasil-orgutlendiler-incel-nedir-kime-denir/> *What is the manosphere and why should we care?* (2025, 15 Mayıs). UN Women – Headquarters. <https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care>

Yeni kavram 'incel' nedir? Şiddetin esas sebebinin üstünün örtülmesi için kullanılabilir mi? (2024, 8 Ekim). soL News.

<https://haber.sol.org.tr/haber/yeni-kavram-incel-nedir-siddetin-esas-sebebinin-ustunun-ortulmesi-icin-kullanilabilir-mi>

Yılmaz, K. (2026, 20 Mayıs). *School shootings in Türkiye: What the perpetrators' online activity reveals*. VOX - Pol. <https://voxpath.eu/gaming-incel-school-shootings-turkey/>

Yılın ilk yedi ayında 231 kadın erkekler tarafından katledildi. (2026, 6 Ağustos). birgun.net. <https://www.birgun.net/haber/yilin-ilk-yedi-ayinda-231-kadin-erkekler-tarafindan-katledildi-727778>

Öztürk, B., Yalçın, T., & Akkaynak, B. (2025). Anomi ve Toksik Erkeklik odasında "INCEL" kavramının Türkiye'de görünürlük kazanması ve örnek olay incelemesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(2), 728-751. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.1682063>